

VROEGOP

Het nieuwsblad voor volkstuinders

Jaargang 30 nr 112 Seizoen 2019 www.bondvanvolkstuinders.nl ISSN: 1873-409X

DE TUIN VAN
EEN SJEF

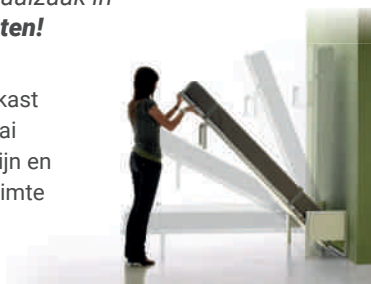

Uw tuinhuis handig inrichten?

easy living

Easy Living is een speciaalzaak in
slaapbanken en bedkasten!

Met een slaapbank of bedkast
toert u in een handomdraai
een heerlijk bed tevoorschijn en
geniet u overdag van de ruimte
die het bespaart!

**Wij helpen u graag aan een multifunctionele oplossing
en een heerlijke nachtrust!**

Easy Living - Middenweg 109-113a - 1098 AH Amsterdam -
www.slaapbanken.nl - info@slaapbanken.nl - 020-6631161

HERMANS BLOKHUIZEN

persoonlijk advies en kwaliteit voor een betaalbare prijs

- Stapelbare Noord Europese wandbalken in diverse diktes vanaf 50mm
- Draaikiëp-ramen met isolatieglas
- Vele opties mogelijk zoals:
- Impregneren
- Montage
- Dakisolatie
- Dakpanprofielplaten
- Ook standaard schuurtje van 200x300cm
- Maatwerk geen probleem
- Eigen import

**Al vele jaren dé leverancier van blokhutten op de
Amsterdamse Volkstuinen.**

WWW.HERMANSBLOKHUIZEN.NL

info@hermansblokhuisen.nl

tel: 0653 200 937

Houtkachel
Amsterdam

De Houtkachel Specialist voor Tuinhuisen

Sayil Opzet-Oven € 75,-

Prity Mini € 195,-

Houtkachel-Amsterdam is de specialist op het gebied van houtkachels voor tuinhuisen. Wij adviseren u graag over de correcte aanleg en kunnen alle benodigdheden (van kachelpijpen tot dakdoorvoersystemen) leveren. Kom eens langs of kijk op onze website:

www.houtkachel-amsterdam.nl, Altijd meer dan 60 soorten kachels op voorraad !!

Houtkachel Amsterdam BV

Adres: Doblijn 7 (naast Tuinpark de Grootte Braak)

Telefoon: 020 4893547

Email: info@houtkachel-amsterdam.nl

Open: ma - vr 8.00 - 18.00 uur, za 9.00 - 17.00 uur

Houtkachel-Amsterdam is de Grootste en Goedkoopste aanbieder van Prity Houtkachels in Nederland

Onzer dier naam: **Pijp-universeel** verkopen wij kunststof water-
leidingen en fittingen: **Goed kopervlees van Kane !!**
Wij verkopen flexibele 5-laags pijpen. (Unipep en eigen merk) Zeer
makkelijk te verwerken in krappe ruimtes. Je buigt de pijp in een
vorm en deze blijft zo zitten. Ook makkelijk te koppelen aan de
kranen. 100 meter 16mm **Pex-al-Pex** pijp vanaf €99,-
Kijk op www.pijpuniverseel.nl voor meer info

Campingsport Amsterdam

Alles voor uw camper, caravan, tent en tuinhuis.

Jan van Galenstraat 271

1056 BZ Amsterdam

Tel. : 020-6128911

E-mail : info@campingsportamsterdam.nl

Levering, installatie, reparatie en onderhoud van

Zonne-energie

Omvormers

Accu's

Digitenne

Gas Accessoires

Kooktoestellen

Koelkasten

Geisers

Gas & Petroleum
Verwarming

12 Volt Verlichting

www.campingsportamsterdam.nl

Openingstijden

Maandag en zondag: gesloten

Dinsdag t/m vrijdag: 09:00 - 18:00

Zaterdag: 09:00 - 16:00

COLOFON

Eindredactie: Dominique Engers

Vormgeving: Monique Zwart

VROEGOP

Vroegop wordt verspreid in een oplage van 10.000 exemplaren onder de leden en aspiranten van de Bond van Volkstuinders te Amsterdam en omgeving. Verschijningsfrequentie eenmaal per kwartaal.

Vroegop is het interne Nieuwsblad van de Bond van Volkstuinders.

Het blad is opgericht in 1990 om de (nood)zakelijke informatie van het bestuur van de Bond van Volkstuinders te verspreiden onder de leden.

Een enthousiaste, vrijwillige redactie maakt door middel van aanvullende artikelen en columns van de Vroegop een tijdschrift.

Redactie en advertenties VROEGOP

P/a Bond van Volkstuinders, Volendammerweg 301, 1027 EA Amsterdam.

Telefoon: 020 – 613 28 93

e-mail: vroegop@bondvanvolkstuinders.nl

website: www.bondvanvolkstuinders.nl

Redactiemedewerkers

Dominique Engers, Marianne Kraaij, Marianne Croes, Gerard Schuitemaker, Gerrit Mol, Marieke de Geus, Marciel Witteman, Bert Kuit, Lonneke Verburg en Monique Zwart.

Beeld cover: Lonneke Verburg

Volgende uitgave

Kopij inleveren vóór 1 oktober 2019

INHOUD

5	Van de voorzitter
6	Op de wachtlijst
9	Natuurlijk tuinieren
11	Thee uit eigen tuin
14	Informatie- en actiecentrum?
16	De ecooloog
17	Boekenhoek
18	Air bee & bee
21	Eikenprocessierupsen
22	Natuurspeurtocht
24	De tuin van Sjef du Jardin
27	Hertaxatie Fotowedstrijd
28	Puzzel

SPREEKUUR BONDSBESTUUR

Indien één van de leden of besturen van de tuinparken het bondsbestuur wil spreken dan moet daarvoor een afspraak worden gemaakt. Dit kunt u doen door een mail te sturen naar het secretariaat van het bondsbureau, met daarin aangegeven het gespreksonderwerp: info@bondvanvolkstuinders.nl

Daarna zal er in overleg met het bondsbestuur bekeken worden wanneer dit gesprek eventueel kan plaatsvinden en met welk bestuurslid. In beginsel worden deze afspraken gepland op de dinsdagochtend.

Het bondskantoor is te bereiken met het openbaar vervoer, zie voor de actuele reisgegevens www.gvb.nl

Kiest u voor uw eigen biologisch eten?

Dan is Hercutec® een logische keuze voor uw onderhoudsgereedschap

Ook voor gasflessen in alle soorten en maten voor barbecues, heaters etc.

Verkoop, afvullen of wisselen van gasflessen en gasfles equipment

Hercutec® Alkylaatbenzine

- ✓ Beter
- ✓ Voordeliger
- ✓ Gezonder
- ✓ Groener
- ✓ Makkelijker

Verkrijgbaar als 2T en 4T in fles, jerrycan of vaten

BESTEL DIRECT VIA BESTELLINGEN@VOSGROEPBV.NL OF BEL 020 448 08 61

Verkrijgbaar bij Vos Gasdepot - Amsterdam, Butaanweg 3

Vos Gasdepot - Purmerend, Edisonweg 2 | Total Vos - Koog a/d Zaan, Zuideinde 110

ENERGIE VOOR UW CONTINUÏTEIT

Op zoek naar een geschikte gasfles?

Antargaz helpt je graag verder!

Ga voor onze vertrouwde stalen 10,5kg gasfles!

Of maak kennis met de Calypso, de makkelijke lichtgewicht gasfles:

- Ultralicht 8 kg gas / 13 kg totaal
- De voorraad continu zichtbaar
- Makkelijke snelkoppeling!

Meer info? www.antargaz.nl of neem contact met ons op via info.nl@antargaz.com of 0800 - 28 554 27 (gratis).

ZOMER

Door de voorzitter, Ralf Grevelink

Beste tuinders,

De zomer kwam langzaam op gang dit jaar. Heel anders dan vorig jaar, toen we al vanaf de meivakantie met zeer hoge temperaturen te maken hadden. Eind juli waren toen de zonnebloemen al uitgebloeid en sommige tuinen zo bruin alsof ze in Zuid Spanje lagen. Dit voorjaar was een stuk kouder, de zomer een stuk natter, maar alle groei en bloei duurde daardoor veel langer. Weken hadden we plezier van onze bollen, sering en blauwe regen. In een gestaag tempo zagen we de zonnebloemen groter en sterker worden, kwam de moestuin tot wasdom, verschenen er knoppen aan de rozenstruiken. Het voelde soms alsof de natuur laat was, alsof we op alles moesten wachten. De waarheid is dat de natuur, die vorig jaar zo oververhit was, dit keer precies op schema liep. We zouden bijna vergeten hoe dat voelt. Het groeizame weer van dit seizoen levert een weldadige aanblik op. Groene tuinen, waarin alles bloeit, in de juiste volgorde. Geen planten en bomen die in gevecht zijn om de schaarse druppels water om te overleven.

Zoals het met de tuinen is, zo is het ook met ons beleid. Natuurlijk, het liefst zouden we alles in één klap voor altijd geregeld willen hebben. Maar zoals sering en zonnebloemen

na elkaar bloeien en niet tegelijk, zo ontwikkelt de Bond haar beleid. In de juiste volgorde en zo goed mogelijk op schema.

In deze zomer wordt hard gewerkt aan het schrijven van het conceptbeleidsplan dat in december aan de bondsvergadering voorgelegd zal worden ter instemming. Maar niet nadat u als tuinders met bondsbestuurders op uw eigen afdelingsvergadering over dit conceptbeleidsplan van gedachten hebt kunnen wisselen. Het bondsbestuur kijkt ernaar uit u te ontmoeten in het najaar.

Tenslotte bedank ik vanaf deze plaats graag Nisvan van Sijl voor zijn jarenlange medewerking aan de Vroegop. Vanaf dit nummer worden zijn coördinerende taken overgenomen door Monique Zwart die met het vertrouwde team aangevuld met nieuwe krachten enthousiast aan de slag is gegaan.

Ik wens u allen een mooie, en hele lange zomer toe.

OP DE WACHTLIJST VOOR EEN VOLKSTUIN

Tekst: Dominique Engers

Foto's: Marianne Croes

**"HET IS HEERLIJK VOOR ONZE ZOON
ALS HIJ NAAR BUITEN KAN."**

Dit blad, de Vroegop, valt behalve bij alle tuinders, ook in de bus bij meer dan 5000 aspirantleden. Mensen die op de wachtlijst staan bij de Bond van Volkstuinders omdat ze dolgraag een tuin willen hebben. Sommigen wachten al meer dan 10 jaar om op het park van hun keuze terecht te kunnen komen. Jeroen en Sophie hebben zich dit voorjaar als aspirantlid ingeschreven.

Behoeftte aan een tuin

"Sinds we een baby hebben is de behoefte aan een tuin groter geworden" vertelt Sophie. We hebben een tuin bij ons huis maar die tuin grenst aan de openbare weg en daar hangen 's avonds veel jongeren rond die rotzooi over de heg gooien. Bierblikjes en dat soort dingen. Daar leg je je kind toch niet echt met veel plezier op een dekentje in het gras tussen terwijl op een meter afstand de auto's voorbij rijden."

Te gast

Ik spreek het echtpaar op de volkstuin van vrienden, waar ze een paar weken verblijven. Jeroen: "Onze vrienden hebben deze tuin al meer dan 20 jaar en we waren er vaak te gast. Afgelopen zomer, toen Sophie hoogzwanger was en we op een sprookjesachtig mooie avond weer eens bij hen aten beseften we nogmaals hoe leuk we zo'n tuin eigenlijk vonden. Nu de baby er is en we veel met hem naar buiten gaan zien we hoezeer hij van de natuur geniet. Sophie heeft ons ingeschreven als aspirant lid en nu zijn we op een paar parken op niet al te grote afstand van ons huis nieuwsgierig aan het rondkijken. "

Proefdraaien

Jeroen en Sophie zijn allebei opgegroeid in een dorp en hebben daar goeie herinneringen aan. Altijd naar buiten kunnen om te spelen, lange zomeravonden. Tot op de dag van vandaag zijn ze heel gelukkig in de stad maar de komst van de kleine Valentijn heeft ervoor gezorgd dat ze zich nu toch herbezinnen op hun toekomst, en die van hun zoon. Voor een kind is het nu eenmaal heerlijk om naar buiten te kunnen. Ze overwegen de stad uit te gaan, ze overwegen een huis met grotere, beter gelegen tuin te zoeken, ze overwegen hun heil te zoeken in een volkstuin. Ze onderzoeken alle mogelijkheden en beginnen eerst maar eens met twee weken proefdraaien op de tuin van hun vrienden, waar ze bekapt en bezakt met babyspullen zijn ingetrokken.

Inspiratie

"Het is heerlijk om hier een paar weken te kunnen verblijven." vertelt Sophie. Gewoon om eens te kijken hoe het voelt, slapen en verblijven op zo'n tuin, met z'n drieën in zo'n klein huisje. Verse munt plukken voor in de thee, de moestuin water geven. Met de baby wandelen over het park om inspiratie op te doen en andere tuinen te bekijken. Onze vrienden hebben een heerlijk huisje, klein maar comfortabel, met een douche en stroom via zonnepanelen dus we denken dat we hier prima met een baby kunnen zitten. We verheugen ons verschrikkelijk op alles en hopen op mooi weer. Het is net alsof we op vakantie gaan in het groen. Met ons huis om de hoek om af en toe even de was te kunnen gaan doen."

Meer informatie over de praktische gang van zaken rond de inschrijving als aspiranttuinder vindt u op de website van de Bond van Volkstuinders.

Behalve bij de Bond moet u zich ook inschrijven bij het tuinpark van uw keuze wanneer u voor een tuin in aanmerking wilt komen.

Wachttijden voor een tuin verschillen zeer per park. Op de website van de diverse tuinparks leest u wanneer er informatiebijeenkomsten zijn waar u met uw vragen terecht kunt en wat er van u als (aspirant)tuinder wordt verwacht.

NATUURLIJK TUINIEREN OP TUINPARK DE VIJF SLAGEN

Tekst en foto's: Lonneke Verburg

"HET WERKT ALS EEN VIRUS"

Toen ik bij een algemene ledenvergadering naar de voorzitter zat te luisteren hoorde ik voor het eerst over de visie van de bond en de drie aspecten die belangrijk zijn voor het voortbestaan van tuinparken. Meteen spitste ik mijn oren en bedacht ik mee te willen denken en doen toen hij vroeg wie dat zouden willen. Wat het plan van aanpak precies zou gaan inhouden wist ik toen nog niet, maar juist de grote schaal ervan boeide me. Het tuinpark zelf, de buurt en de natuur samenvoegen tot een geheel, waardoor de gemeente Amsterdam nog meer zou inzien hoe belangrijk groen is, iets wat ikzelf als een vanzelfsprekend gegeven ervaar.

MOESTUIN

Wanneer ik door de stad fiets moet ik er alert op zijn dat ik geen toerist van zijn wandelgymmen af rijd. De keuze wanneer ik in de stad iets ga doen laat ik afhangen van het tijdstip van de dag. De drukte omzeilend leef ik te midden van historische panden, gestreste ouders, enthousiast kinderen en stratenmakers die allemaal hun eigen pad volgen in de hectische stad waar ik zo van houd.

Ik ben een bofkont. Ik kan ervoor kiezen om de drukte in te gaan of niet. Ik ben namelijk de trotse bezitter van een moestuin. Daar vind ik rust en kan ik mijn creatieve ideeën over tuinieren vormgeven. Daar maak ik foto's die ik op Instagram plaats om te inspireren en geïnspireerd te worden. Zucht, heerlijk ontspannen en inspannen op een stukje grond van 150 vierkante meter.

VAN PLAN NAAR PRAKTIJK

En nu heb ik me dan toch laten verleiden om mee te denken over en doen aan een plan. Ik ken mezelf, ik neem geen halve maatregelen. Gaan is gaan, en dus zat ik ineens met twee tuincommissieleden om de tafel. De een had nog meer kennis dan de ander. Gauw bedacht ik waar ik goed in ben, en dat is de boel bij elkaar te krijgen en alles zo overzichtelijk mogelijk op te schrijven. Het Natuurlijk Tuinieren Plan ging van start, met mindmaps en onder het genot van zelfgemaakte pastinaaksoep. Iedere keer wanneer we elkaar weer spraken werden we enthousiaster over alle mogelijkheden, nog maar even niet denkend aan hoe dit alles in praktijk te brengen.

Van concept naar praktijk bleek verrassend goed te gaan. Eerst werd het grote plan geschreven, dat plan werd teruggebracht naar wat we per tuinjaar konden doen en dat werk werd over zaterdagen verdeeld. Toen zijn we begonnen. Tijdens de wekelijkse tuinwerkbeurten konden we beschikken over man - en vrouwkracht om onze plannen voor het algemeen groen van start te laten gaan. De sfeer was geweldig en we verbaasden ons over de hoeveelheid werk die je kunt verrichten als je met z'n allen samen werkt. Het bospad aanleggen met takkenrillen was onze eerste prioriteit. Hierdoor trek je mens en dier aan in een natuurlijke omgeving. Het is met warme dagen heerlijk toeven tussen de bomen en planten en ook voor onderhoud van de beplanting is het super handig. De twee composthopen die we hebben, hebben we netter opgezet, zodat voor iedereen duidelijker is waar het gewiede groen naar toe kan.

KENNIS EN IDEEËN UITWISSELEN

Het Natuurlijk Tuinieren keurmerk kan het bestaansrecht van het tuinpark versterken. Daarom willen we graag lieveheersbeestjes op het clubgebouw van De Vijf Slagen zien. Maar er is meer. Doordat we samen doelgericht werken hebben we veel beter contact met elkaar gekregen en wisselen we inmiddels kennis en ideeën uit over tuinieren. We gaan vaker bij elkaars tuinen kijken en doen inspiratie bij elkaar op. Het werkt als een virus. Voor we het wisten zagen we het natuurlijk tuinieren niet alleen in het algemeen groen maar ook in de moestuinen terug. Zo vroeg laatst iemand hoe ik aan zoveel lieveheersbeestje in mijn tuin kwam, die wilde hij ook. Kennis en ervaringen uitwisselen om te groeien, gewoon in ons eigen tempo, net als in de natuur. Niks gehaast, een goed plan bedenken en dan stapsgewijs zien hoe je daar aan vast kunt houden. Een beetje meebewegen hier en daar en de natuur belooft je met een weelderige tuin, heerlijke oogst en een natuurlijke omgeving waar rust en ontspanning de boventoon voeren.

Mooi leven hoor, het leven van een tuinvrouw. Wilt u meer weten over natuurlijk tuinieren en de voorgang van onze plannen op De Vijf Slagen? Volg ons dan op Facebook en Instagram. Daar is te zien hoe we zelfs tijdens hevige regen zingend de ecozone brandnetel vrij maken.

OPROEP

Oproep van de Vroegop redactie

Heeft u een leuk verhaal of informatief artikel over uw tuin of uw tuinpark dat geschikt is voor de Vroegop stuurt u dit dan per mail naar:

vroegop@bondvanvolkstuinters.nl

Bent u zelf niet zo'n schrijver, maar heeft u wel goede ideeën voor een artikel, of heeft u een onderwerp waarover u graag meer zou willen weten of misschien een idee voor een terugkerende rubriek die u graag in de Vroegop zou willen zien, dan verzoeken wij u deze ook aan ons te mailen. Alle ideeën zijn welkom. Wij plaatsen graag artikelen om te laten zien wat er allemaal op uw tuinpark leeft en wordt georganiseerd.

Daarnaast is de redactie op zoek naar uitbreiding. Mensen met goede ideeën die graag schrijven, vormgeven of fotograferen en de redactie van de Vroegop zouden willen komen versterken. Het blad wordt 4x per jaar uitgegeven en er wordt gemiddeld 4x per jaar vergaderd.

THEE UIT EIGEN TUIN

Zomerbloeiers, ze staan prachtig in borders of op vaas. Maar wist je dat je van veel bloemen en planten ook zelf thee kunt maken? Op tuinenpark Amstelglorie is Tobie Broos sinds een paar jaar enthousiast bezig met het zaaïen en opkweken van theeplanten. Het is ontzettend leuk om zelf te doen, lekker om te drinken en van die fleurige bloemen word je toch gewoon blij?

Bloemen paradijs

De kweektuin van Amstelglorie, waar een aantal vrouwen met veel plantenkennis gezamenlijk tuinieren, is in de zomer een kleurig paradijs vol inheemse planten, bijenplanten, eetbare bloemen en theeplanten. Tobie is een van hen en laat haar mini-theeplantage zien. Ze vertelt wat ze allemaal heeft staan. De dropplant doet het enorm goed met grote, paarse aren en er staat ook een wit soort tussen. De plant ernaast is iets minder uitgesproken met hele fijne paarse aren, de hyssop.

Tobie: "Mijn persoonlijke favoriete theemix bestaat uit dropplant, hyssop, goudsbloem, verveine en Azteeks zoetkruid. Helaas heeft het Azteeks zoetkruid de winter niet goed doorstaan, de plant kan niet tegen kou en de planten die ik nog over had, waren erg geliefd bij de kippen die hier vrij rondlopen. De paar exemplaren die ik opnieuw heb gezaaid, staan nu veilig achter een stukje gaas en hopelijk groeien ze snel uit tot mooie planten." Diverse muntsoorten staan in grote potten, omdat ze in de tuin enorm gaan woekeren. Munt geeft een lekkere, frisse smaak aan theemengsels. Het blad van de bosaardbei gebruikt Tobie als basis en vulsel voor theemengsels.

Theesoorten:

Eigenlijk kun je van heel veel soorten bloemen thee maken. We sommen een rijtje op van soorten die Tobie regelmatig gebruikt:

Korenbloem
Goudsbloem
Malva
Duizendblad
Stokroos
Echinacea
Kamille
Lavatera
Wilde Marjolein
Vlierbloesem
Lavendel

Zelf thee drogen

Maar hoe maak je nou eigenlijk thee van al die mooie bloemen, blaadjes en kruiden?

Haal de bloemblaadjes van de planten en strooi ze op een frame dat bespannen is met fijn gaas. Zet het veilig weg en laat het aan de lucht drogen. Afhankelijk van de luchtvochtigheid, duurt het een aantal dagen tot weken, tot alle blaadjes droog zijn. Zodra het knispt tussen je vingers, is het goed. Bewaar de gedroogde thee in een schone glazen pot tot gebruik. Je kunt ervoor kiezen om de bloemen en blaadjes gemengd te drogen maar handiger is om het apart te doen. Zo kun je naderhand je persoonlijke mix maken en blijven variëren. De frames maak je eenvoudig zelf van een oud schilderijlijst of spelatten. Goedkope canvasdoekjes ontdoe je van het canvas en voilà. Bevestig met punaises of een nietpistool het fijne gaas aan het frame. Wanneer je er meerdere maakt van dezelfde maat, zijn ze stapelbaar.

Gezond drankje

En is deze volkstuin-thee naast lekker ook nog ergens goed voor?

Ja hoor:

Sommige planten hebben eigenschappen die gezondheidsvoordelen kunnen opleveren.

* Om beter te kunnen slapen kun je gebruiken: *Kamille*, *Verveine*.

* Bij verkoudheid zet je thee van: *Hyssop*, *Lavatera*, *wilde Marjolein*, *goudsbloem*, *stokroos*, *duizendblad*, *vlierbloesem*.

* Een weerstand verhogende plant is: *Echinacea*.

* Goed voor de spijsvertering: *Droplant*.

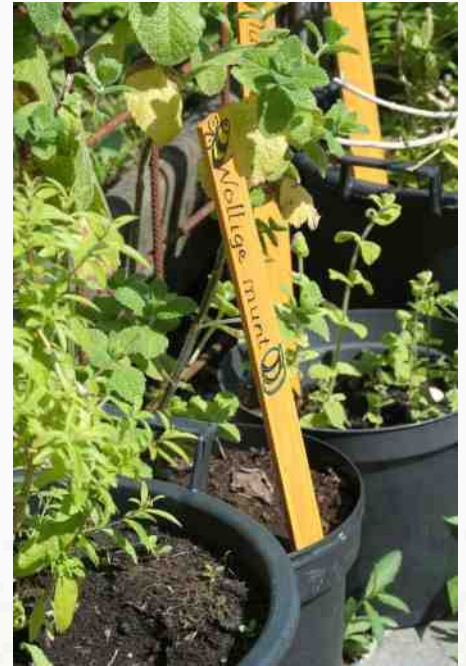
* Bij reumatische klachten: *Korenbloem*.

Wil je meer weten over theeplanten dan is het boek Theetuin van Modeste Herwig een aanrader.

Proost!

Groene groet, Marieke de Geus
www.volkstuinverhalen.nl

VOLKSTUINEN: INFORMATIE- EN ACTIECENTRUM?

Tekst en foto's: Gerard Schuitema

Op de volkstuinten is een schat aan kennis en ervaring aanwezig waar veel meer mee zou kunnen worden gedaan. Het werken in buurttuinen, het verzorgen van plantenbakken en geveltuinten, moestuinieren met scholieren, het is momenteel allemaal populair. In elk stadsdeel zijn bewoners actief in groepen of via een buurthuis. Er wordt enthousiast gestart met zaaien, uitplanten en oogsten. Eten uit de natuur, fruitbomen aanplanten op pleinen, het gebeurt allemaal in de stad. Op onze volkstuinten is allerlei kennis en ervaring op groengebied aanwezig die veel meer en beter benut zou kunnen worden.

We kunnen op onze tuinen veel betekenen. Bijvoorbeeld door in onze kantines, vergader ruimtes en op de tuinen zelf lessen te organiseren en zo onze kennis aan te bieden aan omwonenden en andere stadgenoten die evenzo graag wat in het groen willen doen. En het gaat hierbij niet alleen om tuinieren. Niet alleen op Ons Buiten, ook op andere volkstuinten vinden allerlei activiteiten plaats die voor iedereen toegankelijk zijn. Er worden teken- en schilderlessen gegeven, er zijn kunstmarkten, open tuindagen, workshops en nog veel meer. Wanneer deze activiteiten meer worden aangekondigd in de plaatselijke pers en de organisaties die hier actief zijn levert dat ongetwijfeld veel meer geïnteresseerde bezoekers op. Het IVN (natuureducatie), de KNNV (Veldbiologie), het Natuur en Milieuteam de Pijp, het Parkenoverleg, de buurthuizen: al deze organisaties zouden veel beter kunnen samenwerken en kennis kunnen uitwisselen.

Het Natuur en Milieuteam de Pijp werkt al jaren samen met buurtbewoners en leden van volkstuintenparken. Beide groepen versterken elkaar. Ondergetekende geeft vanaf 2002 snoeilessen en lessen tuinaanleg op de Volkstuinten en aan buurtgroepen in de stad. Hierdoor zijn inmiddels diverse buurtgroepen actief geworden die met succes een binnentuin, boomgaard of moestuin beheren. Omdat de halfjaarlijkse snoeilessen elk jaar opnieuw worden gegeven is er een snoeigroep ontstaan met leden van Volkstuinten en bewoners. Op Ons Buiten zijn de deelnemers van de lessen vooral buurtbewoners. Deze groep ondersteunt als vrijwilligers buurtgroepen die willen leren snoeien en informatie willen over fruitbomen.

Op park Nut & Genoegen is een kookgroep actief die vegetarisch kookt en maaltijden aanbiedt aan bewoners en tuinders op het park. Bij Klein Danzig wordt een collectief gevormd dat slootkanten beheert met de zeis. De zeis is een nuttig gereedschap en een goed alternatief voor de bosmaaier. Langs slootkanten en voor het natuurvriendelijk beheer is dit gereedschap perfect. Denk aan de hete lange zomer van 2018: met een bosmaaier sta je als marsman te werken met gehoordempers, veiligheidspak en veiligheidsbril. Ik zie grote mogelijkheden voor de Volkstuintenparken als centra voor kennis en ervaring op groengebied voor onze stad. Bovengenoemde voorbeelden zijn slechts het begin daarvan.

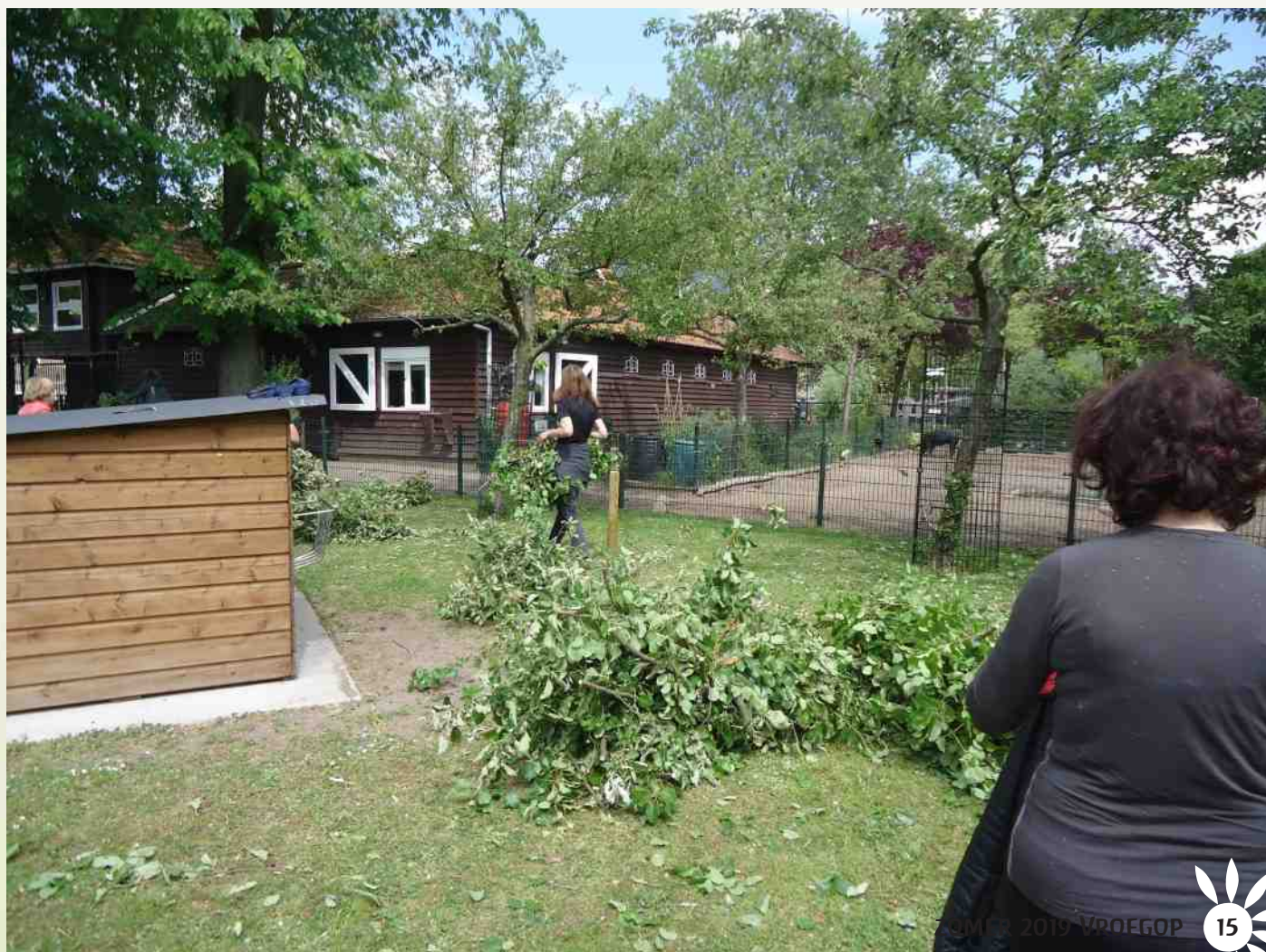
Gerard Schuitema, Ons Buiten

Gezamenlijke lunch na het snoeien, 25 mei

Zaterdag 25 mei, fruitbomen snoeien bij de kinderboerderij

DE ECOLOOG ONTDEKT OP TUINPARK NIEUWE LEVENSKRACHT

Foto's en tekst: Robert Smidt

"ENIGE MAANDEN GELEDEN MEENDE IK HEM AL TE HERKENNEN, MAAR IK KON HET ME NIET VOORSTELLEN. IK DACHT: HET ZAL WEL GEWOON EEN MOERASDROOGBLOEM ZIJN. MAAR NEE HOOR, EEN 'BLEEKGELE DROOGBLOEM' DIE SPONTAAN LANGS HET ECOLINT IS OPGESCHOTEN VLAKE BIJ HET SLAGENKRUID. ZELDZAAM TOT ZEER ZELDZAAM. TOT 2012 BEDREIGD IN ZIJN VOORTBESTAAN IN NEDERLAND."

BOEKENHOEK

In de boekenhoek geven wij aandacht aan boeken die inhaken op het thema tuinieren. Dit keer een bijdrage via uitgeverij De Geus.

Non-fictie

Ga mee op een literaire wandeling door de tuinen van de Britse schrijfster Penelope Lively: van de oase in Caïro waar ze opgroeide tot de kleine stadstuin in Noord-Londen die ze nu, op hoge leeftijd, nog vol toewijding onderhoudt. Keer samen met haar terug naar tuinen uit de literatuur en de schilderkunst die ze in de tussenliggende jaren bezocht, voor een laatste ommetje en een tevreden blik op al die plantenpracht. Na meer dan vijftig jaar lezen, schrijven en wroeten in de aarde brengt Penelope Lively het geluk van de tuinier als geen ander onder woorden.

Dame Penelope Lively (Caïro, 1933) schreef vele romans en korte verhalen, zowel voor volwassenen als voor kinderen, en werd daarvoor talloze keren onderscheiden. Ze is de enige auteur die zowel de Man Booker Prize als de prestigieuze Carnegie Medal voor kinderliteratuur won. Haar Booker-winnende roman *Moon Tiger* (1987) stond in 2018 ook op de shortlist voor de zogenaamde 'Golden Booker'. Ze woont in Londen, waar ze probeert te voorkomen dat de vossen haar tuin overnemen.

Leven in de tuin / Penelope Lively / € 20,00 / ISBN 978 90 445 4136 6 / e-boek € 11,99 / ISBN 978 90 445 4137 3

In onze boekenhoek willen we aandacht besteden aan boeken die een link hebben met tuinieren. Stuur uw ideeën of verzoeken naar: vroegop@bondvanvolkstuinders.nl

WORKSHOP AIR BEE & BEE OP TUINPARK EIGEN HOF

Tekst en foto's: Saskia Bender

Op 20 april verzamelde een tiental volwassenen en een groepje kinderen zich in het clubhuis van Eigen Hof om voor de solitaire bijen een onderkomen en broedplaats te maken. Mede-tuinder Bonne Keizer vertelde voordat we aan het werk gingen waar de bijenhôtels die we wilden maken eigenlijk voor bedoeld zijn. Behalve de honingbij die door de mens als een soort 'huisdier' wordt gehouden in een bijenkast kennen we in Nederland nog zo'n 350 soorten solitaire bijen, bijen die niet door de mens verzorgd worden. Ook hommels en zweefvliegen vallen onder de solitaire bijen. Zo'n 250 van deze soorten nestelen in de grond, in het warme zand tussen je terrastegels of de klinkers van je oprit. Een zanderig talud zoals bij een spoorlijn vinden ze ook geweldig. Ze graven gangen, vullen die 's zomers met voedsel en eitjes en in het volgende voorjaar komen de larven als jonge bijtjes omhoog kruipen. Dus als je plek hebt in je tuin is een hoop zand die je niet laat begroeien een mooie plek.

Daarnaast zijn er dus ongeveer 100 soorten solitaire bijen die op holle stengels of gaten in hout afkomen om zich voort te planten. Ze stoppen stuifmeel in de openingen en leggen er eitjes naast; het resultaat is een goed gevuld nestje voor jonge bijen. Sommige soorten sluiten de kamertjes af met een piepklein rondje dat ze uit het blad van heel specifieke planten snijden. Anderen metselen de opening dicht met leem. In de natuur kunnen solitaire bijen misschien wel geschikte nestelplaatsen vinden, maar in de stad is dat veel moeilijker. Hoe help je deze bijen nu eigenlijk en hoe maak je een geslaagd bijenhôtel?

Zes algemene tips:

- er zijn heel veel slechte bijenhôtels in de handel. De beste hotels maak je zelf!
- hang je hotel stevig vast aan een wand of zet het op palen; als het beweegt in de wind zullen bijen het niet gebruiken
- de plek moet zonnig zijn en er moet een afdakje zijn tegen instromend regenwater
- zorg voor voedsel: zeer diverse, zo natuurlijk mogelijke beplanting met bloemen vanaf het vroege voorjaar tot liefst diep in de herfst.
- laat uitgebloeide stengels van planten zo lang mogelijk staan, bijen kunnen daarin overwinteren. Ook een takkenwal kan beschutting bieden
- na een jaar of twee is alles vergaan of beschimmeld, dan moet je de inhoud eigenlijk vervangen

Zes tips voor de constructie:

- een oud kistje of een leeg blik kun je vullen met holle plantenstengels zoals van bamboe, maar ook takken met zacht merg zoals van vlier, braam, riet of Japanse duizendknoop
- je kunt het hotel ook vullen met stukken hout waarin gaten zijn geboord, liefst hard hout zoals van beuk, es, eiken of esdoorn.
- boor liefst dwars op de vezelrichting van het blok hout. De gaten moeten glad zijn.
- de diameter van de gangen moet tussen de 3 en 8 mm zijn en de diepte van de gangen moet minstens 12 mm zijn. Hoe dieper de gangen hoe meer nakomelingen en hoe meer diversiteit (mannetjes én vrouwtjes)
- de boorgangen en stengels moeten aan de achterkant dicht zijn
- bescherm de voorkant tegen vraatzuchtige spechten, bijvoorbeeld met kippengaas

Niet alle tips werden van tevoren besproken, je leert immers het beste in de praktijk. Met alle meegebrachte materialen zoals wijnkistjes, bamboestengels en allerlei soorten resthout werden de mooiste hotelletjes gebouwd. Na een uur of twee hadden we een geweldige opbrengst van tien nieuwe Air Bee & Bees. Hopelijk kunnen we de solitaire bijen van Eigen Hof hiermee een flink aantal geschikte kraamkamers bieden.

Informatie:

de website www.bestuivers.nl biedt de beste kennis over bijenhôtels en geeft ook uitgebreide informatie over de heel verschillende planten die solitaire bijen nodig hebben. Sommige soorten zijn zelfs afhankelijk van slechts één plantensoort voor stuifmeel of nectar.

*Foto boom met nest eikenprocessierups:
Gwen de Ruijter*

*Foto eikenprocessierups met brandharen:
NVWA*

EIKENPROCESSIERUPSEN

Sinds 2009 treffen wij door de klimaatverandering steeds vaker de Eikenprocessierups in Eikenbomen aan. Op bepaalde plekken is zelfs sprake van enorme overlast, vooral wanneer er eikenbomen tussen de huizen (of tuinhuizen) staan.

SPINSELMOT

De Eikenprocessierups wordt vaak verward met de veel vaker voorkomende spinselmot, die niet in eikenbomen zit en geen kleine nesten maakt. De spinselmot, het woord zegt het al, kapselt hele bomen in grijs-witte spinsels en is geheel onschuldig. We treffen deze aan in o.a. wilg, meidoorn en vogelkers. De rupsen van de spinselmot zijn bijna kaal, en hebben geen haren die overlast veroorzaken. Deze rupsen zijn dan ook totaal onschuldig.

HAREN EN KLACHTEN

De Eikenprocessierups is een harige rups die in de toppen van eikenbomen zit of in groepen over de eikenstammen kruipt, als in een optocht of processie. Wanneer men in contact komt met de haren van deze rups kan dat nare klachten zoals jeuk, benauwdheid, branderige plekken op de huid tot gevolg hebben. Wanneer u klachten hebt die voortkomen uit contact met de haren van de rupsen is het van belang de haren te verwijderen en ervoor te zorgen dat de haren zich niet verder over uw lichaam verspreiden. Bij aanraking van de huid, ogen of luchtwegen kunt u met plakband of pleisters de haren van de rups weg krijgen op huid zonder huidhaar. Daarna met lauw water de huid afspoelen. Om de brandharen uit de kleding te halen is lastiger. Het beste is die grondig warm te wassen.

Met ernstige klachten of klachten die niet afnemen na het verwijderen van de haren kunt u het beste naar de huisarts gaan.

Ook huisdieren kunnen klachten krijgen of de brandharen verspreiden. Wanneer uw hond in het bos heeft gespeeld en uw arm ligt op zijn vacht maakt u contact met de brandharen. Bij hevige storm kunnen hele nesten van de Eikenprocessierups op de grond vallen. Let op dat uw hond die niet in zijn bek neemt. Ook brandharen die in de tuin op de grond vallen kunnen nog jaren voor overlast zorgen.

OVERLAST BEPERKEN

Hoe kunnen wij zelf de overlast beperken? Bijvoorbeeld door de natuurlijke vijand van de eikenprocessierups, mezen aan te trekken. Mezen eten graag insecten, en dus ook eikenprocessierupsen. Het bestuur van Tuinwijk gaf mij als tip het bloemenmengsel 'Het Staygreen 2 EPR' in te zaaien. Dit is een meerjarig kruidenmengsel dat er op gericht is om natuurlijke vijanden van de Eikenprocessierups aan te trekken. Met andere woorden het heeft een grote

aantrekkingskracht op insecten en zo komen daar weer mezen op af die ook de Eikenprocessierupsen graag eten. Verder kunt u natuurlijk ook zelf heel veel mezen nestkastjes maken en ophangen.

Gelukkig staan er niet zoveel Eikenbomen op onze tuinparken maar we moeten wel alert zijn op rupsennesten. Zodra u een nest ontdekt kunt de locatie met foto doorgeven in Amsterdam via 14020 of door een e-mail te sturen naar eikenprocessierups@ggd.amsterdam.nl. U kunt het nest ook melden via Meldpunt Amsterdam en de app Verbeter de buurt. Voor meldingen buiten Amsterdam kunt u als bewoner de plaatselijke gemeente bellen en is de bestrijding op kosten van de gemeente.

Foto: het kruidenmengsel om insecten en mezen aan te trekken, zodat de mezen ook de eikenprocessierupsen gaat eten.

NATUURSPEURTOCHT OP TUINPARK DIJKZICHT

Tekst: Johanneke van Kooten

Foto's: Bert Kuit

Op vrijdag 28 juni bezochten zo'n 35 kinderen uit groep 5 van OSB De Grote Beer samen met juf Suzanne Tuinpark Dijkzicht om deel te nemen aan een natuurspeurtocht.

De kinderen, nieuwsgierig en leergierig, werden op deze zonnige dag gastvrij ontvangen op het terras met koek en limonade door tuinders, die vrijwillig waren gekomen om hen rond te leiden en hen de mooie tuin te laten zien.

ONTDEKKEN EN VOELEN

De kinderen kregen enthousiast uitleg over allerlei onderwerpen waarover ze ook les kregen en daarbij antwoorden op allerlei vragen. Hoe kun je de hoogte van een boom meten en wat is het belang van deze groene reus voor ons? Wat voor bloemen ontdek je allemaal in de bloementuin?

De kinderen deden en onderzochten van alles. Ze zochten bodemdierpjes met een schepje, onder een steen of in het gras. Ze visten met een net in de sloot, bekeken met een loep wat ze gevangen hadden en zochten hun vangsten op een voorbeeldkaart op. In de eetbare tuin ontdekten ze hoe verschillende groente groeit. Ze leerden dat veel fruit aan struiken en bomen groeit, maar aardbeien aan planten. Ze bestudeerden insecten, padden en kikkers. Ze mochten met hun handen in voelkasten ervaren hoe een tak, ei, slakkenhuis, kastanje of mos voelt. Na al dit spannends liepen de kinderen in groepjes met begeleiders over het park om les te krijgen over al deze onderwerpen.

DIEREN IN DE NATUUR

Bij het vissen werden twee rivierkreeftjes gevangen. Alle kinderen keken

Kijken, voelen, ruiken

verwonderd naar deze bijzondere beestjes met hun scharen. "Mogen wij ze mee naar huis nemen?" vroegen sommigen gretig. Nee, dat mocht natuurlijk niet. Alle dieren moesten weer worden teruggezet in de natuur waar zij thuishoren, anders gaan zij dood. En wij doen nou juist ons best om op onze tuinen voor zoveel mogelijk dieren een goeie leefomgeving te creëren, zo werd aan de kinderen uitgelegd.

ZONNEBLOEMPLANTJE

Op Dijkzicht, een uniek en prachtig park, hadden de kinderen de dag van hun leven. Ze genoten deze zonnige dag in het groen van vogels, bloemen, bomen en insecten. De tuinders die hen ontvingen hadden er groot plezier in hun tuin met de kinderen te delen en ze gastvrij rond te leiden. En hen daarbij ook nog iets te leren.

De kinderen gingen blij en opgewekt weer naar school met allemaal een zonnebloemplantje in een krant gewikkeld als aandenken aan deze leerzame en onvergetelijke ochtend. Ze werden heel lang uitgezwaaid en zwaaiden nog langer terug. Een zonnebloem, kennis, en een onvergetelijke ervaring rijker.

Vissen met een net

Het geheime pad voor de kinderen, op zoek naar bijzondere bloemen

De bloementuin, welke bloemen je daar kunt ontdekken

De eetbare tuin, dit is een radijsje vinden muizen ook lekker!

Uitleg over de verschillende insecten hotels

Vervolg uitleg, hoe leggen insecten eitjes in de buisjes en deze afsluiten met achtergelaten voedsel

Hoe zien de eitjes van vogels er uit als ze in een nest liggen

Alle kinderen kregen tot slot een gezaaide zonnebloem mee van Johanneke

DE TUIN VAN SJEF DU JARDIN

Tekst: Lonneke Verburg
Foto's: Lonneke Verburg

"HIJ ZEI: NU BEN JE CHEF VAN DE TUIN"

Toen ik mijn tuin begon, zo'n 7 jaar geleden wist ik een ding zeker: Het moest een cirkeltuin worden. Waarom ik dat precies wilde kon ik nog niet verwoorden maar gaandeweg de jaren werd dat steeds duidelijker. De cirkel staat symbool voor vrijheid. Aan niets gebonden, heelheid en veranderingen.

Ik ben dol op plannen maken maar vind het even zo fijn als deze weer gewijzigd worden. Zo begin ik bijvoorbeeld bij het klaarmaken van een zaaibed en voor ik het weet rommel ik hier wat en knip ik daar een takje. Heerlijk om tijdloos te tuinieren. Juist het loslaten maakt tuinieren voor mij een ontspannen bezigheid. De enige houvast die ik heb is mijn visie. Mijn visie gaat over tuinieren samen met de natuur. Ik laat me graag verwonderen en zie mijn tuin het liefst als een ecologische zone waar mens en dier samen komen. Als tuinder ben je de dirigent die af en toe ingrijpt en aanstuurt om het groen vervolgens weer z'n gang te laten gaan. Als ik dan ook nog onbespoten biologische groente kan oogsten voel ik me de koning te rijk.

WISSELENDE THEMA'S

Ieder jaar verdiep ik me in een onderwerp. Ik heb kennis vergaard door te lezen over de Permacultuur en ik heb een heel interessant boekje van Maria Thun met maankalender in mijn thuishuisje liggen. Ik heb me twee jaar geleden toegelegd op het telen van eetbare bloemen. Vorig jaar was ik vooral bezig van de tuin een bijen- en insecten paradijs te maken door een grote diversiteit aan bloemen te telen. Dit jaar heeft het maken van natuurlijke mest met planten uit eigen tuin mijn grote interesse. Brandnetel- en smeewortelgier en ook heermoesgier. Ik volg graag workshops, zoals over ecologisch tuinieren. Heerlijk om me te laten inspireren met kennis en tips die ik dan weer mee neem naar mijn eigen moestuin.

APPELTAART EN PRUIMENJAM

In mijn tuin van 150 vierkante meter staan een tuinhuis en een tuinkas. Ik heb een composthoop en takkenrillen, handig voor snoeiafval en een goede schuilplaats voor dieren. Er staan in een cirkel fruitbomen. Appel voor de appeltaart, pruimen voor jam, en de peren warm ik graag op in een pannetje voor bij een bolletje (plantaardig-) ijs. Ook staat er een prachtige kersenboom waar ik nog nooit een kers van heb gegeten. De

vogels zijn me altijd voor. Ach, en hoe erg is dat? Ik vind het geen probleem en ook als ik muisjes zie lopen voel ik dat we de tuin samen hebben. Eigenlijk word ik er juist blij van, het activeert mijn creativiteit. Ik hoor dan meteen verhalen opkomen over de dieren die hier wonen en wat ze allemaal meemaken. De moestuin is voor mij een inspiratiebron voor fotografie, verhalen en tekeningen. U weet toch wel dat ook muizen een oventje hebben om van het afgefallen fruit een taart voor hun kindertjes te bakken?

SAMEN MET DE NATUUR

Juist de samenwerking met de natuur maakt tuinieren tot een feest. Zo zijn er zoveel dieren en planten nuttig waarvan je het niet eens weet. Ik las dat je van heermoes eeuwig jong blijft en van zevenblad maken bijna alle tuinders tegenwoordig pesto. Lieveheersbeestje eten de luizen op en mieren zijn nuttige dieren die andere dode dieren opruimen en insecten eten. Mochten er ineens te veel dieren ergens zitten dan bedenk ik

daar een plannetje voor. Hoe leiden we ze nou om de tuin, waar houden ze niet van zodat ze gaan verhuizen? Daar maak dan weer tekeningen over.

SJEF DU JARDIN

Toen ik in 2015 samen met mijn vriendin het tuinprogramma "Van Hollandse Bodem" won, zaten mijn man en ik samen een glas heerlijke Franse wijn te drinken. Hij zei: "Nu ben je de chef van de tuin." "Alors", zei ik, en dat kwam natuurlijk door de wijn, "een chef du Jardin." Maar ik ben geen officiële 'chef' dus werd het Sjef. Sjef du Jardin. En onder die naam opereer ik op Facebook en Instagram. Het leukste wat daar gebeurt is dat we elkaar inspireren. Er zijn zoveel mensen trots op hun tuin en dat kun je daar zien. Mensen van over de hele wereld delen de liefde voor tuinieren met elkaar.

Tips vliegen over en weer en van al die mooie foto's word je toch blij. Wie weet treffen we elkaar daar eens.

Veel tuinplezier gewenst!

Groet Lonneke Verburg - Sjef du Jardin

HERTAXATIE

Hertaxatieronde september voor verzekering

Wanneer er een nieuw tuinhuis geplaatst is, u heeft aangebouwd of andere waarde verhogende factoren heeft toegevoegd aan uw tuinhuis (zoals bijvoorbeeld een keuken of een duurdere soort dakbedekking) is het aan te raden uw tuinhuis opnieuw te laten taxeren.

Indien de verandering is aan te tonen met bonnen of facturen hoeft er waarschijnlijk geen taxateur langs te komen maar kan er een hertaxatie plaats vinden op basis van deze gegevens.

Ieder jaar in september organiseert de Bond een hertaxatieronde waarvoor de tuinder zich kan aanmelden en voor € 25,00 zijn huisje kan laten taxeren. Aanmeldingen hiervoor kunnen via de mail naar info@bondvanvolkstuinters.nl of telefonisch op 020-6132893. U kunt zich aanmelden tot uiterlijk 15 augustus. In andere gevallen kost een taxatie € 70,00. Ook aan een tussentijdse wijziging van de verzekerde waarde op basis van bonnen zijn kosten verbonden.

Een taxatie is 9 jaar geldig. Iedere 3 jaar wordt deze waarde geïndexeerd en zolang er geen ingrijpende veranderingen worden aangebracht hoeft er geen taxatie plaats te vinden.

De taxatie is gebaseerd op de herbouwwaarde van het tuinhuis. Indien men er voor heeft gekozen om het tuinhuis niet te laten taxeren of de taxatie is verlopen ontstaat er de situatie van een open polis. Dit houdt in dat bij schade de werkelijke huidige herbouwwaarde wordt vastgesteld. Er bestaat dan een reëel risico dat er een lager bedrag wordt uitgekeerd dan wat de individuele tuinder had verwacht. De bond adviseert daarom iedereen om het tuinhuis te laten taxeren. Het ophogen van de verzekerde waarde zonder taxatie heeft geen zin, omdat bij schade altijd wordt uitgegaan van het taxatierapport.

FOTOWEDSTRIJD

Fotowedstrijd

In deze nieuwe rubriek zal ieder seizoen een ander item terugkomen waarmee de schoonheid en diversiteit van de tuinparken in beeld wordt gebracht. Voor komende editie, het herfstnummer, zijn wij op zoek naar de mooiste foto van:

WILDE DIEREN OP HET TUINPARK

Stuur uw mooiste foto van wilde dieren gespot op de tuin of op het tuinpark op naar vroegop@bondvanvolkstuinters.nl onder vermelding van "fotowedstrijd zomer".

De foto's worden beoordeeld door onze eigen Vroegop jury.

De redactie probeert zoveel mogelijk ingestuurde foto's te publiceren in de volgende editie en de winnende foto zal op de cover van de volgende Vroegop verschijnen!

Horizontaal

1. Onderdeel van een cafébar 6. Lectoraat 12. Alcoholhoudende drank 14. Ter aanduiding van een lachend geluid 15. Schoolvak (afk.) 17. Vanaf (afk.) 18. Ik 20. Japans toneelspel met maskers 21. Daar 22. Muziekautomaat 25. Zonder vrije toegang van licht en lucht 28. Bloedvat 29. Soort drank 31. Versiering 32. Muzieknoet 33. Maanstand (afk.) 35. Transport International Routiers (afk.) 36. Persoonlijk voornaamwoord 37. Zweden (in internetadres) 38. Hek waardoor men kan binnenrijden 40. Houten steel van stoffer 42. Toilet 43. Dagelijks 44. Rund 46. Herkenningmelodie 48. Smalle strook 51. Klaar 53. Parttime (afk.) 54. Verkeersmilieukaart (afk.) 56. Vervoersmaatschappij (afk.) 57. Fiat 58. Bedwelming door sterke drank 60. Iemand die iets komt kopen 62. Wis (Lat.) 64. Minderen 66. Venter van consumptie-ijs 68. Oude Japanse afstandsmaat 69. Slee 70. Sterke drank 72. Uitroep om tot matiging aan te manen 73. Stichting (afk.) 74. Niet onder invloed van sterke drank 76. Een pijltje van een werpspel 78. Bazelen 79. Reinaert (verkleinvorm).

Verticaal

1. Tafelspel met drie ballen 2. Getijde 3. Niet 4. Tegen elk aannemelijk bod (afk.) 5. Argon (symbool) 7. Ter aanduiding van een aarzeling bij het spreken 8. Slot 9. Pepdrankje 10. Muzieknoet 11. Deurwachter 13. Land in Afrika (afk.) 16. Niet jonge 18. Uitgang 19. Kelner 21. Heldendicht 23. Kenia (in internetadres) 24. Opvangcentrum (afk.) 26. daar (afk.) 27. Macao (in internetadres) 30. Netelig vraagstuk 34. Nieuwsblad 36. Riskeren 38. Informatie- en communicatietechnologie (afk.) 39. Dunne 40. Tapkast 41. Hoogste punt 45. Hoge kruik 47. Het opstarten van bedrijfsactiviteiten 49. Boom 50. Wenk of seintje 52. Kleine geldtip 54. Volgende (afk.) 55. Konijn (volkstaal) 57. Pul 59. Eritrea (in internetadres) 60. Kanonnen (afk.) 61. Tijdschrift (afk.) 63. En meer (afk.) 65. Deel van het oog 67. Symbool voor leven 71. Voorzetsel 74. IJzer (symbool) 75. Zijne excellentie (Fr. afk.) 76. Lidwoord 77. Teletekst (afk.).

Oplossingen

U kunt uw oplossing vóór 2 september 2019 naar de redactie van Vroegop (zie colofon) sturen. Onder de goede inzendingen verloten wij 5 cadeaukaarten.

Uitslag winter puzzel:

De juiste oplossing voor de puzzel in het lentenummer van de Vroegop is.

DUIZENDGULDENKRUID

Onder de vele inzendingen hebben wij vijf cadeaukaarten verloot. De gelukkige winnaars zijn:

Mw. W. Kristel

Aspirantlid

Dhr. M. de Ruiter

Tuinpark: Amstelglorie

Mw. J.C. de Boer

Tuinpark: De Groote Braak

Mw. W. van Rooijen

Tuinpark: Klein Dantzig

Mw. M.E. Schouten-Lammers

Tuinpark: Osdorp

1		2	3	4	5			6	7	8	9	10		11
		12					13		14					
15	16		17			18		19		20			21	
22		23			24			25	26			27		
28					29		30				31			
32			33	34		35				36			37	
		38			39				40			41		
	42			43								44		
45		46	47						48		49			50
51	52		53			54		55		56			57	
58		59			60				61		62	63		
64				65				66		67				
68			69			70	71			72			73	
		74			75				76			77		
78								79						

© www.ruiterpuzzel.nl

46	63	3	79	43	9	22	49	75	36	18	21	58
----	----	---	----	----	---	----	----	----	----	----	----	----

Wij wensen hen veel tuinplezier.